

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

V i s i t a t i e v e r s l a g P O

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	o.d.b.s. de Zuid-Wester
Adres	Schipborgerweg 97a
Postcode en plaats	9471 PS Zuidlaren
E-mailadres school	zuidwester@stichtingbaasis.nl
Telefoonnummer school	050-4091658
Directeur	Cees Snitjer (unit-directeur)
Adjunct-directeur	Hans Westerhof (unit-coördinator)
Daltoncoördinator	Monique Odijk
Aantal groepen (PO)	4
Aantal leerlingen	107
Populatie (PO)	Onze weging is 1.0
Aantal leraren	6 groepsleerkrachten, 3 onderwijsassistenten, 1 CPO en 3 daltonstagiaires PABO
In bezit van Daltoncertificaat	3 leerkrachten, 1 CPO, 1 coördinator
Bezig met Daltoncursus	0
Nevenvestigingen	Nee
Stand van zaken inspectie	Basisarrangement
Visitatie team	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Datum visitatie	24-04-2018
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	x Licentieverlenging
	versnelde visitatie licentieverlenging
	Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentieaanvraag

aanbeveling 1.

Zorg voor uitdagend keuzewerk

evaluatie school

We hebben in de afgelopen 2 jaar afspraken met elkaar gemaakt over het aanbod van ons keuzewerk. Dit naar aanleiding van een enquête onder de leerkrachten. Ook hebben we een kijkwijzer gemaakt om deze afspraken jaarlijks te borgen. Hiervoor verwijzen wij naar de bijlagen. We ontdekten dat het keuzewerk nog niet het effect had dat we voor ogen hadden, maar door een blijvende inzet van onze leerkrachten worden onze keuzemogelijkheden steeds verder uitgebreid. Dit schooljaar hebben we nieuwe materialen kunnen aanschaffen (o.a. door het meedoen met de Jumbo-actie én een schenking van de Oudervereniging). Het materiaal is op 1 overzichtelijke plek opgeborgen. We betrekken de leerlingen actief bij hun leerproces door uitdagende keuzetaken en materialen aan te bieden met een opdracht die passend is bij hun ontwikkeling.

bevindingen visitatieteam

Jullie hebben de afgelopen jaren een goede ontwikkeling ingezet en duidelijk stappen gemaakt. In de zelfevaluatie geven jullie ook aan dat het uitdagend karakter omhoog zou kunnen. Wij zien ook dat jullie nu op een punt zijn aanbeland om verdere stappen richting uitdaging te zetten. Betrek hier je leerlingen ook bij. Zie aanbeveling 1.

aanbeveling 2.

Zorg voor een duidelijk dag- en weekritme

evaluatie school

Door de gehele school wordt al enige jaren gewerkt met het zichtbaar maken van het dagritme m.b.v. dagritme kaartjes.

Daarnaast hebben de leerlingen sinds 2013 vanaf groep 3 ook een overzicht van het rooster op hun weektaak staan. In groep 3/4 is hier nog een taak per dag aan gekoppeld, in groep 4 stappen leerlingen die eraan toe zijn over op het format waar de taak voor de hele week op staat.

Elke ochtend starten de leerkrachten met een (kort) moment waarop het dagritme voor die dag waar nodig toegelicht wordt.

Leerlingen nemen op deze wijze zowel auditief als visueel kennis van het dagritme.

bevindingen visitatieteam

Goed, in alle groepen hebben we dat gezien.

aanbeveling 3.

Zorg voor dagelijkse evaluatie- en reflectie momenten

evaluatie school

Door de vele wijzigingen in personeelsleden de afgelopen jaren zijn we vooral bezig geweest met het opbouwen van een stevige basis. Een aantal nieuwe collega's hebben recentelijk de Daltonopleiding gevolgd en kennis gemaakt met verschillende manieren van evalueren en reflecteren.

In 2013 hebben we besloten om aan het rapport een ik-deel toe te voegen. Hierop kunnen leerlingen reflecteren op hun eigen ontwikkeling. Leerlingen van groep 1/2 doen dit aan het einde van het jaar, vanaf groep 3 gebeurt dit 2x per jaar, hier zit een opbouw in.

In datzelfde jaar hebben we ook een reflectie moment ingevoegd op onze nieuwe taakbrief. De leerlingen reflecteren in groep 1/2 dagelijks op het gemaakte werk, hierbij focussen ze zich vooral op de beleving van de gemaakte taak. Vanaf groep 3 beantwoorden de leerlingen aan het eind van de week enkele vragen over wat er in die week op verschillende doelen bereikt is, zowel op werk- en/of leerhouding als sociaal emotioneel (KiVa).

Aan het begin van dit schooljaar is er besloten om de achterkant van de taakbrief dynamischer te maken, de vragen die de leerlingen krijgen wisselden regelmatig.

De leerkrachten reflecteren hier ook op en ouders krijgen ook de mogelijkheid om dit te doen. Die kans wordt niet door alle ouders benut. We hebben als team de vraag hoe we de betrokkenheid van onze ouders bij deze kernwaarde kunnen vergroten en de werkdruk voor het team hierbij kunnen verlagen (het vraagt wekelijks veel tijd om schriftelijk op alle leerlingen te reflecteren).

Inmiddels hebben we besloten om reflectie op de achterkant van de taakbrief weg te halen en in plaats daarvan reflectie gesprekken met groepjes leerlingen te houden.

We hebben in de afgelopen jaren meerdere ouderavonden georganiseerd rondom dit thema, op elke informatieavond wordt er aandacht aan besteed en regelmatig verschijnen er tips in ons Vrijdagblad.

Zie ook punt 4: Reflectie

bevindingen visitatieteam

We zien dat dit heel goed in ontwikkeling is. De kernwaarde en ontwikkelingslijn zijn goed omschreven, jullie hebben diverse middelen ingevoerd. Op basis van evaluatie kan er door leerkrachten geëxperimenteerd worden. Zo hebben we een mooi reflectie/ontwikkelingsgesprek van een deel van groep 8 mee mogen maken. Zet deze ontwikkeling voort.

aanbeveling 4.

evaluatie school

bevindingen visitatieteam

aanbeveling 5.

evaluatie school

bevindingen visitatieteam

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerling niveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

“Door het instellen van het leerpleinpasje zijn de leerlingen verantwoordelijker met hun taken bezig op het leerplein.”

- De leerlingen plannen hun taak voornamelijk zelfstandig en zijn zelf verantwoordelijk voor het uiteindelijke resultaat van de taak. Tijdens het proces zal de leerkracht daar waar nodig coachen. Ze leren aan te geven waarom en hoe ze hun taak plannen en waarom een taak wel of niet gelukt is. En ook waarom het wel of niet gelukt is om hun doelen te bereiken.
- We leren de leerlingen om netjes om te gaan met materialen, materialen schoon te maken en op te ruimen op de daarvoor bestemde plaats. We spreken de leerlingen erop aan als dit niet op de afgesproken manier gebeurt.
- Daarnaast maken we de leerlingen bewust van de zorg voor hun eigen spullen en de zorg voor spullen van een ander door ze hier regelmatig op aan te spreken.
- We gebruiken hiervoor de ontwikkelingslijn: Verantwoordelijkheid.

Uitdagingen

- De verantwoordelijkheid voor de verwerking van de taken in de bovenbouw meer bij de leerling leggen. Hier regelmatig persoonlijk over in gesprek gaan met de leerling of een groepje leerlingen.
- Niet elke leerling volgt de ‘standaard’ ontwikkelingslijn. Binnen een groep kunnen grote verschillen zitten. Hoe gaan we hier mee om?
- Over het algemeen zijn leerlingen actief betrokken bij hun eigen werk, maar bij ‘vrijheid’ in samenwerking ligt de focus vaak het minst op het willen leren van elkaar. De keuze voor een samenwerkingspartner ligt nog voornamelijk op sociaal gebied en minder op cognitief niveau.

Terug in de tijd....

- In 2016 hebben we als team nagedacht over een oplossing voor de manier waarop de meeste leerlingen invulling gaven aan deze kernwaarde. Op het leerplein was het vooral 'gezellig', maar heerste er geen leer-cultuur.
- In plaats van het alleen maar strenger maken van het toezicht, hebben we de leerlingen (vanaf gr 3) toen meer verantwoordelijkheid voor het kunnen en mogen werken op het leerplein gegeven. Dit door middel van een leerpleinpasje. Hierop staan een 3-tal, met de leerlingenraad bedachte, duidelijke afspraken.
- Handhaving van deze afspraken gebeurt door eenieder die op het leerplein aan het werk is, van stagiaire tot directeur. Leerlingen kunnen en mogen elkaar hier ook op aanspreken.
- Het invoeren van dit pasje zorgde voor een direct zichtbare cultuuromslag. En ook al is dit effect in de loop der tijd iets minder geworden, toch weet eenieder dat het een voorrecht is om op het leerplein te werken, zolang je je maar aan de gemaakte afspraken houdt.

Blik op de toekomst...

- Leerlingen aanleren om kritischer te worden/zijn op hun eigen werk en hun eigen rol m.b.t. vrijheid/verantwoordelijkheid.
- Bewustwording -> wat heb ik nodig om in mijn 'eigen vrijheid' de doelen te kunnen halen.
- De leerlingen kunnen een betere relatie leggen tussen je werk maken (productgericht) en waarom je het maakt (procesgericht).
- Een meer effectieve vorm vinden om de leerlingen verantwoordelijker te laten zijn voor het bereiken van hun doelen.

bevindingen visitatieteam

Leerlingen kunnen, op basis van vertrouwen, meer dan we nu zien. We zien aan de stukken die we hebben door mogen lezen dat er, ook op dit gebied, stappen zijn gezet. Echt vertrouwen kan leiden tot 'eigenaarschap' bij leerlingen. Dat houdt in dat leerkrachten kunnen loslaten (anders vasthouden) ('anders vasthouden' of 'loshouden' is het nieuwe woord). Zie ook aanbeveling 2.

Indicatoren op leraar niveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

- De leerkrachten geven de leerlingen veel ruimte in hun leerproces door o.a. het werken met een dag/weektaak. De leerkracht houdt dit proces gedurende de dag/week goed in de gaten.
- De leerkrachten signaleren verschillen in niveau bij de leerlingen en spelen hierop in door, waar gewenst, maatwerk aan te bieden. Niet alleen in leerstof, maar ook in de manier van verwerking. Dit is terug te zien op de taakbrieven waar de leerlingen mee werken.
- Hulpvragen worden door leerkrachten zoveel mogelijk opgelost door sturing te geven aan het komen tot een mogelijke oplossing, door leerlingen vooral zelf te laten nadenken over hun hulpvraag en deze zo specifiek mogelijk te laten stellen.

Uitdagingen

- Tijd vinden om leerlingen te begeleiden bij het proces van plannen van de taakbrief tot behalen van hun doelen.
- Het 'loslaten' vanuit de leerkracht is in sommige gevallen nog lastig. De leerlingen krijgen de kans wel, maar pakken deze niet altijd.
- Balans vinden tussen instructiemomenten en tijd om zelfstandig te werken (in combinatiegroepen).

Terug in de tijd....

- Leerlingen met een aangepaste taak hadden we al heel lang. Dit waren vooral leerlingen die in negatieve zin aan de 'onderkant' uitvielen en dus extra hulp nodig hadden bij het bereiken van de standaard leerdoelen.
- Enkele jaren geleden hebben we met elkaar uitgesproken dat ook leerlingen die opvallen door (hele) hoge scores, uitgedaagd moeten worden om hogere doelen te bereiken.
- Dit heeft geresulteerd in deelname van een aantal leerlingen aan de plusklas vanaf groep 7, maar er zijn ook leerlingen die daar niet in passen. Voor deze leerlingen hebben we vorig schooljaar (technisch lezen) en het huidige schooljaar (spelling) afspraken gemaakt over hoe we de leerstof vanaf groep 4 aanbieden. Voor rekenen ligt een voorstel klaar. Het gaat dan vooral om compacten en verrijken.

- Dit gaat tot nu toe erg goed, maar loslaten was (en is in sommige gevallen) nog wel moeilijk.

Blik op de toekomst...

- Sinds dit schooljaar is het voor leerlingen vanaf groep 3 die kenmerken van hoogbegaafdheid vertonen, mogelijk om deel te nemen aan de plusklas (9 $\frac{3}{4}$) op o.b.s. Schuilingsoord. Op school willen we hierop in kunnen spelen. Het 'normale' aanbod compacten en verrijken is voor deze leerlingen niet in alle gevallen 'nuttig' werk.
- We willen, samen met de leerkracht van de plusklas, zoeken naar een oplossing voor het efficiënt aanbieden van de leerstof aan deze leerlingen en daarnaast een aanbod samenstellen waardoor deze leerlingen met plezier uitgedaagd worden tot leren leren.
- Een vorm vinden om het proces van werken effectief te begeleiden. Bijv. de ene week vooral controleren **of** het gemaakt is (halve groep) en de andere week op **hoe** het gemaakt is (andere helft).

bevindingen visitatieteam

We hebben mooie voorbeelden gezien. Toch hebben we ook gezien dat er nog veel leerkracht-gestuurd gewerkt wordt. In hoeverre wil je alles controleren? Zie ook aanbeveling 2.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

“Als oud stagiaire en beginnend leerkracht vind ik dat de school veel vertrouwen geeft door je de vrijheid te geven om je te ontwikkelen.”

- Gemaakte afspraken worden nagekomen.
- We hebben vertrouwen in elkaar, voelen ons verantwoordelijk voor wat er op school gebeurt en kunnen over het algemeen grenzen aangeven.
- We zijn continu op zoek naar middelen en werkvormen die onze leerlingen nog meer uitdagen om op een positieve manier om te gaan met de vrijheid (in gebondenheid) en het vertrouwen dat wij ze geven. Hierbij krijgen

individuele leerkrachten ook de vrijheid en het vertrouwen om hiermee te experimenteren. Hiervan doen ze dan weer verslag in het teamoverleg.

Uitdagingen

- We zijn zeker een lerende organisatie en blijven zoeken naar vormen waarin de leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar eigen mogelijkheden.
- Het van en met elkaar leren beperkt zich vaak tot enkele momenten per jaar. Bijk. tijdens een margedag met een onderwijsinhoudelijke invulling. We zouden dit graag vaker en structureler terug zien komen
- De DaCo is niet in staat om onder lestijd bezoeken bij collega's af te leggen. Nu wordt er vaak volstaan met een gesprek na schooltijd. Hierdoor krijgt de DaCo geen goed beeld van de manier waarop er door de individuele leerkrachten omgegaan wordt met onze Daltonafspraken en is het lastig om ze daarin te coachen.

Terug in de tijd....

- Door de vele wisselingen van de afgelopen jaren binnen het team is het lastig om overzicht te houden en door te bouwen. Vaak staan we weer even stil, of doen we zelfs stappen terug.
- Dit komt niet altijd ten goede aan de gemaakte afspraken die er zijn. Bij enkele 'oudgedienden' zorgt dit voor frustratie: we kunnen als team niet verder, maar ook onze eigen ontwikkeling wordt tegengehouden.

Blik op de toekomst...

- We zouden in de toekomst meer tijd willen vinden om de DaCo klassenbezoeken af te laten leggen, vooral bij startende leerkrachten.

bevindingen visitatieteam

De Zuid-Wester is duidelijk een lerende organisatie. Een compliment voor het hele team en specifiek voor de DaCo is hier op z'n plaats. Jullie hebben, ondanks personele wisselingen, veel in werking gezet en dat duidelijk verwoord en geborgd. Er is winst te halen door aanbeveling 2 op te volgen.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerling niveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

- De meeste leerlingen willen elkaar graag helpen als een klasgenoot niet uit een opdracht komt.
- Door consequent het blokje en stip/niet storen kaart op het bord te gebruiken, kunnen de leerlingen steeds beter met uitgestelde aandacht omgaan.
- Door het invoeren van het leerpleinpasje hebben leerlingen meer opties gekregen over waar en hoe ze hun taken uitvoeren.
- In de bovenbouw voert de leerkracht sinds enige tijd reflectiegesprekken met een kleine groep. Ze denken na over hun eigen doelen en luisteren mee en denken mee met anderen.
- De vaardigheden die nodig zijn om je hierin te ontwikkelen staan beschreven in onze ontwikkelingslijn: Samenwerken.
- In de groepen hangen hulpkaarten voor zelfstandig plannen en omgaan met uitgestelde aandacht.
- Door rondes te lopen, weten de leerlingen dat de leerkracht langs komt voor eventuele hulp.

Uitdagingen

- De afspraken rondom zelf nakijken van het werk worden niet in alle groepen nageleefd. Het belang van nakijken voor de leerlingen zou meer aandacht kunnen krijgen. Ze zien het nu als extra werk. Ook dit vraagt weer een vorm van loslaten bij de leerkracht.
- De leerlingen moeten leren kritisch na te kijken, om vervolgens nog het werk te verbeteren of hulp vragen.
- In alle groepen tijd en ruimte vinden om in kleine groepjes reflectiegesprekken te voeren met de leerlingen.
- Uitgestelde aandacht leidt soms tot niets doen, net zo lang wachten totdat meester of juf komt. Leerlingen moeten hier nog beter in begeleid worden door beter gebruik te maken van de hulpkaarten.

- Ouders vinden het soms lastig om hun kind los te laten. We wijzen de leerlingen (en indirect de ouder) bijv. op het feit dat ze best zelf hun jas op kunnen hangen, maar het lijkt niet bij alle ouders aan te komen.

Terug in de tijd....

- Zelfstandigheid is al zo'n ingebakken kernwaarde dat we soms de waarde ervan vergeten.
- Elke leerkracht is daarom (vooral in het begin van het schooljaar) heel bewust bezig met het verbeteren en activeren van de zelfstandigheid van leerlingen.
- Hierin zien we bij vrijwel alle leerlingen veel ontwikkeling. Ze nemen steeds vaker zelf initiatief en kunnen veel meer aan dan er in eerste instantie gedacht wordt door hun ouders.

Blik op de toekomst...

- We zouden het erg fijn vinden als we ook de ouders van (vooral) jonge leerlingen kunnen betrekken bij deze kernwaarde. Vooral 's morgens vroeg is het niet de leerling die het initiatief neemt, maar de brengende ouder. De leerling wordt in de klas gebracht, maar de ouder ruimt de jas, schoenen en fruitpullen op.
- Hier willen we op korte termijn invulling aan geven, bijv. voor schooltijd geen ouders in de klas, na schooltijd inloop.

bevindingen visitatieteam

We zien hier een duidelijke opbouw. De leerlingen van groep 1 t/m 8 weten alles ook goed te verwoorden.

Indicatoren op leraar niveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

*“Voorheen begon ik direct om half 9 met werken.
Ik neem nu even 5 minuten de tijd om de dag alvast door te nemen,
zodat iedereen weet wat ze te wachten staat.”*

- Doordat leerkrachten voorspellend zijn in hun handelen, een duidelijke planning maken en een overzichtelijk en opgeruimd lokaal hebben; weten de leerlingen waar ze aan toe zijn.
- De groepen zijn zo ingericht dat elke leerling vlot kan vinden wat hij nodig heeft bij een taak.
- Door balans in het rooster is er voldoende tijd om zelfstandig te werken en keuzetaken te maken.
- Door gebruik te maken van een takenbrief kunnen de leerlingen de leerstof inplannen en zo zien wanneer er tijd is om zelfstandig te kunnen werken.
- Door uitdagende keuzetaken aan te bieden krijgen de leerlingen ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

Uitdagingen

- Zorgen voor een uitdagend aanbod in taken.
- Blijven vasthouden aan dezelfde structuur van de gegeven lessen.
- Extra lessen inplannen verkort de tijd die leerlingen hebben om zelfstandig aan hun doelen te werken, soms is het echter nodig en de uitdaging is dan om dan de taak aan te passen aan de beschikbare tijd.
- Randvoorwaarden kunnen verbeterd worden (o.a. materialen aanschaffen die nu niet aanwezig zijn).

Terug in de tijd....

- In de afgelopen jaren is er steeds meer aandacht gekomen voor het fenomeen “De Hele Dag Dalton”.
- Het werken in combinatiegroepen heeft ons altijd al gedwongen om tijd voor zelfstandig werken te plannen in het rooster.

Blik op de toekomst...

- In de wat verdere toekomst (met een stabiel team) zou het fijn zijn om eens te onderzoeken wat het onderwijzen in doelen kan opbrengen.
- Leerlingen kunnen dan (nog) meer vrijheid krijgen om zelfstandig besluiten te nemen over de leerstof die ze nodig hebben om hun doelen te halen.
- Met behulp van de visieversneller van Timpaan komen tot een ICT-oplossing die bijdraagt aan de zelfstandigheid van leerlingen (eind maart '18).

bevindingen visitatieteam

De organisatie en het klassenmanagement zijn er op gericht om leerlingen zelfstandig te laten werken. Er is binnen de school, ook op dit gebied, een duidelijke doorgaande lijn te zien.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

“Het is een enorm leuk team, waarin je erg welkom wordt geheten. Hierdoor voel je dat je als startende leerkracht mag leren.”

- Binnen de Zuid-Wester heerst een cultuur waarbij iedereen zichzelf kan zijn en zich kan laten zien. Er wordt gevraagd en geluisterd naar andermans mening.
- Samen zijn we sterk!
- De leerkrachten zijn en worden betrokken bij het schoolbeleid.
- Het team staat open voor innovaties en heeft een positief kritische houding bij het verkennen en invoeren hiervan.

Uitdagingen

- Meer ruimte creëren om leerkrachten meer van hun talenten te kunnen laten zien en ontwikkelen. Nu is dat een wat ondergeschoven kindje waar maar af en toe aandacht voor is.

Terug in de tijd....

- De afgelopen jaren is er veel veranderd in de samenstelling van het team, toch blijft de gemene deler wel altijd het SAMEN-gevoel en de grote betrokkenheid bij de school.
- Op onze kleine school is het vrijwel onmogelijk om aparte werkgroepen te hebben. Daarom bereiden 1 of 2 leerkrachten een onderwerp voor, om er vervolgens met het hele team een besluit over te nemen.
- Niemand zal hierbij aan de kant blijven staan kijken.

Blik op de toekomst...

- Duidelijk hebben wat een ieders talenten (en daarbij: valkuilen) zijn om daar, bij de verdeling van de taken, rekening mee te houden.

bevindingen visitatieteam

“Het is een enorm leuk team, waarin je erg welkom wordt geheten. Hierdoor voel je dat je als startende leerkracht mag leren.”

Dit zien en voelen we. Leerlingen kunnen hierdoor groeien. De structuur is voor eenieder duidelijk.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerling niveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

*“Bij ons op school heerst een samenwerkcultuur;
Leerlingen leren met en van elkaar.”*

- We horen de leerlingen geregeld tegen elkaar zeggen: ‘Van proberen kun je leren’ en ‘fouten maken mag!’.
- Leerlingen gaan voor hulp eerst naar een klasgenoot en pas dan naar de leerkracht.
- Er worden regelmatig workshops georganiseerd waarbij de groepen gehusseld worden en door samen te werken kunnen de leerlingen hier van elkaar leren.
- In groep 5/6 werken we met teams. Met vragen ga je eerst naar je team (meer keus). Door middel van blokjes en stoplichten weten de leerlingen precies waar ze aan toe zijn.
- Binnen de school wordt samen – werken steeds meer samenwerken.
- De sfeer in de groepen is fijn en open. Hierdoor gaat het samenwerken ook soepeler.
- In de pauzes zie je groot en klein samen spelen. Oudere leerlingen helpen jongere leerlingen bij het aantrekken van de jas of leggen iets uit aan iemand uit een andere groep.

Uitdagingen

- Respectvol met elkaar omgaan zou schoolbreed meer aandacht mogen hebben. Sommige leerlingen vinden dit nog erg lastig. Hier speelt ook een stuk opvoeding mee in onze ogen.
- Grote verschillen in niveau binnen de groepen maken het respectvol met elkaar omgaan voor enkele leerlingen uitdagend; prestatiedrang en vergelijken van vaardigheden zijn hierbij duidelijk aanwezig. Pesten ligt hierbij op de loer!
- Leerlingen aanleren om niet alleen te kijken naar **wie** je kiest (vriendje), maar ook **waarom** (bijv. goede rekenaar) je diegene kiest.
- Het voorkomen van praten vanuit emotie (Stop – denk – doe).

Terug in de tijd....

- Een aantal schooljaren geleden had samenwerken meer een gezelligheidsdoel dan een leerdoel, dit tot frustratie van de leerkrachten.
- Sinds de invoering van het leerpleinpasje is hier een duidelijk verschil te zien. Leerlingen kiezen er nu bewuster voor om samen te gaan **werken**, waarbij het werkelijke samenwerken steeds meer vorm krijgt als ze ouder worden.

Blik op de toekomst...

- In alle groepen werken we met teams en/of maatjes, afhankelijk van de activiteit en leeftijdsgroep.
- Leerlingen kunnen beter aangeven waarom ze met een bepaalde leerling samen willen werken. Niet alleen vanuit sociale overwegingen, maar ook vanuit een cognitieve keuze.
- Het gevoel van respect en samen versterken door er maandelijks schoolbreed aandacht aan te besteden (maandopening).

bevindingen visitatieteam

Voor de leerlingen zijn de mogelijkheden aanwezig. Ze kunnen op diverse momenten en formulieren aangeven of ze alleen of samen willen gaan werken. Fijn dat jullie in de toekomst meer met teams en maatjes gaan werken en ook de coöperatieve werkvormen een boost willen gaan geven.

Indicatoren op leraar niveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

- De leerkrachten geven duidelijke kaders voor het samenwerkend leren en bieden veel verschillende werkvormen en rollen aan.
- Door gebruik te maken van de methode KIVA geven de leerkrachten regelmatig aandacht aan sociale vaardigheden en proberen een zo veilig mogelijk klimaat te realiseren.
- Er is een veilig klimaat voor samenwerking.
- Leerkrachten helpen elkaar in conflictsituaties waar leerlingen en/of hun ouders betrokken zijn.

Uitdagingen

- De samenwerking tussen leraren onderling verloopt soepel op de momenten dat hier werkelijk tijd voor genomen wordt (margedagen, overlegmomenten).
Toch merken we dat we steeds meer eilandjes vormen, voornamelijk door (de toename van) het werk dat in de eigen groep uitgevoerd moet worden (nakijken, voorbereiden etc.) en persoonlijke afspraken die eenieder in de agenda heeft staan.
- Vaker dagelijks feedback geven op het samenwerken van de leerlingen.

Terug in de tijd....

- We hebben enige jaren geleden veel aandacht besteed aan het invoeren van coöperatieve werkvormen.
- Dit is helaas niet goed geborgd, waardoor we nu weer op het punt zijn van 'opnieuw' invoeren van coöperatief werken.

Blik op de toekomst...

- We hebben met elkaar besloten dat we 's morgens 10 minuten tijd nemen om gezamenlijk op het leerplein de dag te starten, daarnaast willen we pauze tijden meer benutten om persoonlijke contacten tussen collega's te versterken.
- We kunnen nog meer aandacht schenken aan verschillende vormen van samenwerken, de leerlijn Samenwerken uitbreiden met vastgestelde coöperatieve werkvormen die per groep aangeboden worden, met daarin de vrijheid voor de leerkracht om dit basispakket uit te breiden naar behoefte van de groep.

bevindingen visitatieteam

Dit is heel goed in gang gezet.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

“Eenieder die de school binnenstapt voelt dat er een hele fijne en werkzame sfeer hangt op school.”

- De Zuid-Wester is een kleine en overzichtelijke school. Doordat de school klein is kennen de leerkrachten de leerlingen en hebben ze goed contact met elkaar.
- De school heeft een groot leerplein dat toegankelijk is voor alle leerlingen van de school.
- In de klaslokalen liggen uitdagende keuzetaken die uitnodigen tot samenwerken.

Uitdagingen

- Voor sommige leerlingen is het lastig om voor zichzelf op te komen of om naar een andere mening te luisteren.

Terug in de tijd....

- Na de verbouwing in 2010 is een ruimte ontstaan waar goed samengewerkt kon worden, er werd nieuw meubilair in geplaatst wat flexibel gebruikt kan worden. Twee jaar geleden heeft deze ruimte de naam: ‘Leerplein’ gekregen. Dit om aan te geven dat we daar zijn om te leren.

Blik op de toekomst...

- In 2020 zal er begonnen worden met de bouw van een nieuwe school. Wij hopen hierin voldoende werkplekken te realiseren die uitnodigen tot samenwerken!

bevindingen visitatieteam

Het ambitieniveau van de school is goed. Houd dat vast en ga er samen voor.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

*“Wat heel goed werkt zijn de groepsgesprekken die ik voer.
Ze luisteren naar elkaar, helpen elkaar,
worden kritischer t.a.v. van hun werkhouding en hun eigen gedrag.”*

- Iedere ochtend plannen de leerlingen hun taken. Hiervoor is tijd vrijgemaakt in de planning. In de bovenbouw worden leerlingen die hier moeite mee hebben begeleid door de onderwijsassistent.
- In groep 5/6 moeten de leerlingen twee dagen vooruitplannen. In werkelijkheid plannen veel leerlingen al voor een hele week. Deze planning bijsturen en hier eerlijk in zijn, vinden ze nog wel lastig. (Kleuren dan toch af met rood i.p.v. blauw).
- 2 maal per jaar reflecteren de leerlingen op zichzelf d.m.v. het ik-deel van het rapport. Hieruit komen hele mooie reflecties, veel leerlingen laten zien dat ze zeer kritisch over zichzelf kunnen nadenken en dat ze een goed en eerlijk zelfbeeld hebben.
- Ouders komen regelmatig vragen om hulp bij het begeleiden van hun kind bij (t)huiswerk.

Uitdagingen

- De leerlingen nog meer betrekken bij het eindresultaat en ze leerpunten voor de volgende keer meegeven. Dit kan, door regelmatig met een aantal leerlingen per week hun eindresultaat te bespreken (kind gesprekken) en te voorzien van tips/tops. Hierdoor leren ze meer reflecteren op hun eigen gedrag.
- Reflectie voor de leerlingen blijkt schriftelijk nog erg lastig te zijn. Hier hebben ze geen ‘zin’ in. Weten dit niet correct onder woorden te brengen en dit op te schrijven. Opvallend is dat dit mondeling met de juiste vraagstelling/ werkvorm wel goed gaat. Ze durven dan kritischer naar zichzelf en anderen te kijken. Wat we vooral fijn vinden is dat ze dit durven. Dat het veilig genoeg is om kritisch te zijn. Je merkt dat ze in de loop van de tijd makkelijker complimenten en kritiek kunnen geven/ ontvangen. Dit is wel een proces waarbij de leerlingen hulp van de leerkracht nodig hebben. Die moet sturen/ coachen.

Terug in de tijd....

- Veel van onze leerkrachten vonden/vinden het lastig om hier structureel tijd voor in te plannen.
- Na de margedag in oktober zijn we met zijn allen aan de gang gegaan met reflectie als aandachtspunt voor de leerlingen. We hebben een aantal besluiten genomen omtrent de manier van reflecteren en beginnen er nu de vruchten van te plukken.

Blik op de toekomst...

- We gebruiken verschillende werkvormen voor het voeren van reflectiegesprekken met leerlingen. Afhankelijk van leeftijd, niveau en beleving.
- We voeren schoolbreed reflectiegesprekken met onze leerlingen aan de hand van leerdoelen. We gaan dit borgen in een document.
- We zijn voorzichtig bezig met het verkennen van 'kindgesprekken'. We zien in dat we hiermee een slag kunnen slaan. De wijze waarop, vraagt nog verder onderzoek.

bevindingen visitatieteam

We hebben een mooi groepsgesprek gezien en dat maakt duidelijk dat de leerlingen heel goed tot reflectie in staat zijn. Ze kunnen kritisch zijn op eigen handelen, geef hen hiertoe de mogelijkheden.

Indicatoren op leraar niveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

“Door mezelf ook kwetsbaar op te stellen wil ik de leerlingen graag meegeven dat je niet groter hoeft te zijn dan je zelf bent. Jezelf zijn is heel belangrijk, daar krijg je uiteindelijk veel voor terug.”

- Door regelmatig bij elkaar te zitten en in overleg te gaan kijken de leerkrachten kritisch naar hun eigen handelen en het effect dat dit op hun groep heeft. Hierbij voelt eenieder zich veilig genoeg om zich kwetsbaar op te stellen.
- We reflecteren met de leerlingen regelmatig op het gedrag en de effectiviteit bij samenwerken.
- We gebruiken de werkvorm GedragsPatroonGrafiek regelmatig om gedrag inzichtelijk te maken. Daarna wordt er vanuit de leerkracht een gesprek over gevoerd met de betrokken leerling(en).
- Door het invoeren van het ik-deel bij ons rapport zijn leerlingen meer betrokken bij het rapport als geheel.
- Leerkrachten vragen leerlingen om feedback, bijvoorbeeld door het schrijven van een juf/meester rapport aan het einde van het jaar.

Uitdagingen

- Meer aandacht besteden aan het reflecteren in de groep/individueel.
- Vaker in gesprek gaan met de leerlingen, zowel individueel als in de groepjes.
- Jezelf ‘kwetsbaar’ opstellen bij de leerlingen door te vragen om feedback.

Terug in de tijd....

- Het huidige schooljaar hebben we gekozen voor reflectie als aandachtspunt. We zijn begonnen met een margedag waarop we gekeken hebben waar we staan aan de hand van onze ontwikkelingslijn Reflectie.
- Tijdens de margedag bleek dit voor de individuele leerkrachten al een stuk verder te zijn dan gedacht. We hebben dan ook de initiatieven per groep genoteerd en hier een opbouwende lijn van gemaakt. Daarna is deze toegevoegd aan onze ontwikkelingslijn.
- Op dit moment zijn de leerkrachten bezig om het in de eigen groep een plekje te geven.

Blik op de toekomst...

- Verder uitwerken van de verkenningen rondom startgesprekken en ouder/kind gesprekken.

bevindingen visitatieteam

Er is een goede start gemaakt. De ontwikkelingslijn voor reflectie hebben jullie op papier staan. Neem de kind-gesprekken mee in jullie meerjarenplanning en laat hen bij de rapportbespreking zijn (driehoek ouder-kind-leerkracht). Zeker weten dat jullie hiervan zullen genieten.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

“Door de fijne sfeer is er de mogelijkheid om vragen aan elkaar te stellen en op die manier van elkaar te leren.”

- Het onderwerp Dalton komt regelmatig terug op de agenda van de teamvergaderingen en margedagen.
- De ontwikkelingslijn Reflectie is n.a.v. de margedag in oktober aangevuld met praktijkvoorbeelden en afspraken.
- Tijdens de teamvergaderingen wordt de gelegenheid gegeven om van en met elkaar te leren.
- We hebben kijkwijzers op verschillende onderdelen.
- De functieomschrijving van DaltonCoördinator is vastgelegd én gewaardeerd als een LB-functie.

Uitdagingen

- Ruimte creëren om elkaar feedback te geven, bijv. door het structureel inplannen van collegiale consultatie.
- Betere inzet van de beschikbare kijkwijzers.
- De DaltonCoördinator tijd en ruimte geven om de collega's te ondersteunen, zonder dat dit ten koste gaat van haar eigen taken als groepsleerkracht.

Terug in de tijd....

- Zie ook leerkracht niveau. Lange tijd 'deed eenieder maar wat', zonder van elkaar te weten wat de inhoud was.
- Sinds we de aandacht op deze kernwaarde hebben gericht, hebben we het er vaker over en delen we successen met elkaar.

Blik op de toekomst...

- We hebben de tijd en ruimte om met elkaar te reflecteren op ons onderwijs. Dit onder andere naar aanleiding van collegiale consultaties.
- Er is tijd en ruimte gecreëerd om de DaltonCoördinator haar coachende rol te laten uitvoeren.

bevindingen visitatieteam

Jullie hebben goed voor ogen waar je naar toe wilt. Neem dit op in je meerjarenbeleidsplan 2019-2023.

5. Effectiviteit / doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

“Op mijn aftekenlijst kan ik in één oogopslag zien wie extra aandacht nodig heeft.”

- We werken veel met gepersonaliseerde taakbrieven. Hierdoor passen de leerdoelen beter bij de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen.
- Door het werken met een planbord / dagritmekaarten / weektaak zien alle leerlingen wanneer er tijd is om aan hun doelen te werken.
- Door de takenbrief hebben de leerlingen altijd op papier staan wat ze kunnen doen. Geeft de leerkracht instructie en hebben de leerlingen een vraag? Dan kunnen ze doorgaan met ander werk.
- Leerdoelen staan vanaf groep 4 (de weektaakvariant) vermeld. Hierdoor weet een leerling wat hij moet bewijzen om dit doel te halen.
- Regelmatig wordt in de groepen zichtbaar gemaakt wat ‘tijdverspillers’ zijn.

Uitdagingen

- Het werken met gepersonaliseerde weektaken vraagt een goede administratie. Invallers moeten het zo kunnen oppakken.
- Niet iedere leerling gaat even effectief om met de leertijd. Er moet veel geïnvesteerd worden in het herkennen en aanpakken van tijdverspillers..
- Het op efficiënte wijze inplannen van keuzewerk, zonder dat dit ten koste gaat van de leerdoelen. In enkele groepen is daarom gekozen voor een vastgestelde periode van de dag waarin keuzewerk gedaan kan worden.
- Hoe ‘toets’ je als leerling of de leerdoelen gehaald zijn?
- Leerlingen bewuster maken van de beschikbare tijd tot de volgende instructie (bijv. met timer op het bord).
- Leerlingen bewuster maken van de consequentie die niet-effectief werken heeft.
- Ouders zien gepersonaliseerde taakbrieven niet altijd als positief. Het wordt soms te duidelijk dat hun kind op bepaalde onderdelen niet met de ‘normale’ groep mee doet. Hoe denken we deze prestatiedrang bij de ouders om (omdenken)?

Terug in de tijd....

- Door het instellen van een leerpleinpasje en duidelijkere afspraken op het leerplein te maken is de effectiviteit van het samenwerken beter geworden.
- We hebben regelmatig overleg met de leerlingen over het effectief inrichten van de tijd. Vooral in de jongere groepen blijkt het lastig te zijn om dit op een handige manier te doen terwijl de andere groep instructie heeft.

Blik op de toekomst...

- We gaan hier de volgende periode een speerpunt / aandachtspunt voor maken door de hele school heen.
- We willen de leerlingenraad inzetten m.b.t. het maken van afspraken hierover.

bevindingen visitatieteam

De leerdoelen staan (deels) op de taakbrieven. De leerlingen vertellen dat ze de taak afkleuren als die klaar is. Ze zijn minder met de doelen bezig. Kijk hier kritisch naar, hoe zou je kunnen bereiken dat leerlingen zich bewust worden van het feit dat ze een doel hebben behaald in plaats van een taakje hebben afgevinkt. Ook hier gaat het om het eigenaarschap van de leerlingen. Naast leerdoelen kan reflectie ook resulteren in ik-doelen.

Indicatoren op leraar niveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

*“Ik ben erg strak in mijn planning. Tijd is tijd.
De lessen hebben een heldere opbouw die bekend is bij de leerlingen.
Ik laat zien, doe voor en coach de leerlingen in het te maken werk.
Ik laat het denkproces vaak bij leerlingen.
Ook compact ik bij leerlingen die dit aankunnen of juist nodig hebben.”*

- De leerkracht zorgt altijd voor afwisseling tussen werktijd en instructietijd. Tijdens een instructie kunnen andere leerlingen gewoon aan het werk. Dit maakt het werken efficiënt. Tegelijkertijd is dit ook een uitdaging voor de leerlingen!
- Onze leerkrachten zijn goed in het analyseren van leerproblemen. Zij stemmen, zo goed als mogelijk, de gepersonaliseerde wektaken hierop af.

Uitdagingen

- Als leerkracht de lestijd efficiënt gebruiken, niet meegaan in zijwegen die leerlingen inslaan.
- Duidelijke indeling van de instructie m.b.t. de gemaakte afspraken, tijdens de verkorte instructie ‘nuttige’ werkvormen gebruiken voor de rest van de groep.
- N.a.v. de analyse en signalering van leerproblemen tijd en ruimte vinden om deze leerlingen vervolgens ook de hulp kunnen bieden die ze nodig hebben.
- Doordat we combinatiegroepen hebben, voelen een aantal leerkrachten dat ze van instructie naar instructie leven en geen tijd vrij kunnen maken om met leerlingen te gaan zitten die dat even nodig hebben.

Terug in de tijd....

- We zijn als team niet tevreden over de resultaten bij de (behaalde) leerdoelen.
- Zien leerlingen het behalen van leerdoelen wel op dezelfde manier als wij.
- Veel leerlingen zijn pas tevreden als hun werk AF is en klagen dat ze teveel werk op hun taak hebben staan.

- Effectiviteit / doelmatigheid zien we dan ook als de eerstvolgende aan te pakken kernwaarde.

Blik op de toekomst...

- Door de inzet van ICT-middelen meer leerdoelgericht aan het werk gaan.
- Aandachtspunt maken van deze kernwaarde, waardoor de leerlingen (en leerkrachten) effectiever omgaan met de beschikbare tijd.

bevindingen visitatieteam

Is school-breed als lijn uitgezet.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Parels uit de praktijk

*“De school is erg overzichtelijk voor leerlingen.
Het leerplein grenst direct aan de groepen,
waardoor de leerlingen er snel zijn
en de leerkracht overzicht kan houden.”*

- De school biedt leerlingen met specifieke behoeften ondersteuning of passende zorg. Dit doen we door de inzet van onderwijsassistenten en/of het aanbieden van aangepaste lesstof.
- Onze CPO is als leerkracht ook Dalton-opgeleid. Hierdoor voelt hij zich zeer betrokken bij onze onderwijsvisie.

Uitdagingen

- In grote groepen zonder ondersteuning van een onderwijsassistent laat de zorg voor individuele leerlingen te wensen over. Hoe kan de leerkracht deze zorg inpassen in de beschikbare tijd?
- Sinds dit schooljaar is er een startende Coördinator Passend Onderwijs aan de school verbonden. Hij heeft nog niet voldoende ervaring om tijdig en doelgericht in te grijpen. Als team moeten we hier alert op zijn. Hij krijgt hierbij begeleiding van een ervaren CPO.

Terug in de tijd....

- De afgelopen jaren zijn we ons steeds bewuster geworden van de mogelijkheden die passend onderwijs ons biedt.
- Hierdoor hebben we een onderwijsassistent aan kunnen trekken die vooral leerlingen ondersteund waarvoor passend onderwijs gelden toegekend zijn.
- Waar mogelijk worden ook leerlingen met soortgelijke problematiek hierbij betrokken.

Blik op de toekomst...

- Onze CPO is nog in opleiding. De komende jaren zal hij zich hierin ontwikkelen en steeds meer begeleiding op maat kunnen geven aan de leerkrachten.

bevindingen visitatieteam

Alle middelen en mogelijkheden worden benut. Vanuit de Baasis krijgen jullie een grote mate van autonomie.

In de groepen zien we steeds meer doelenborden, hetgeen de doelmatigheid bij de leerlingen ten goede komt. Samen zijn jullie je ervan bewust waar je naar toe wilt ontwikkelen, waar de sterke en minder sterke punten liggen.

Borging als voorwaarde

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school**Parels uit de praktijk**

“Onze DaCo: Monique Odijk”

- We hebben 3 leerkrachten, een unitcoördinator én een CPO met het Dalton-leerkrachtcertificaat.
- Er is een vergaderstructuur met aandacht voor onze Daltonontwikkeling.
- We hebben de schoolgids gecombineerd met het Daltonhandboek. Het is nu een werkzaam document met verwijzingen naar het de werkmap: ‘Zo werkt de Zuid-Wester’, waar alle afspraken op schoolniveau in terug te vinden zijn, zowel de Dalton als leerstof (methode) afspraken, dit biedt ook duidelijkheid voor startende leerkrachten.
- Binnen de school zie je veel kenmerken van Dalton terugkomen. Dit zie je ook terug in de schoolgids, op de website, tijdens ouderavonden, bij intakegesprekken etc.
- Door de indeling van het gebouw benut de school de Daltonmogelijkheden volop.
- De leerlingen worden door de leerlingenraad betrokken bij de Daltonontwikkeling van de school.
- Onze DaltonCoördinator is al 2 jaar in het regiobestuur actief als secretaris.
- Onze DaltonCoördinator komt regelmatig met innovaties op het gebied van Dalton.
- Het team bezoekt Daltonconferenties, regiobijeenkomsten en studiemiddagen.
- Wij gebruiken meerdere margedagen per schooljaar om de ontwikkeling van Dalton op onze school te evalueren, aanpassen of vernieuwen.
- Wij krijgen van ons bestuur veel vrijheid om onze identiteit te vormen en te ontwikkelen. We hebben de toezegging om de komende jaren als zelfstandige school te kunnen blijven bestaan.
- Onze ouders zijn ‘ambassadeurs’ van de school. Dit hebben we vooral gemerkt in tijden van krimp. Tegenwoordig gaat het goed met ons leerlingenaantal en lijkt het minder belangrijk voor ouders om uit te dragen dat we een super leuke school hebben.

Uitdagingen

- Nieuwe leerkrachten beter begeleiden tijdens hun eerste weken op onze school.
- Nieuwe leerkrachten de ruimte geven om de school en de Dalton-identiteit te verkennen, maar aan de hand van de bestaande afspraken.
- Nieuwe leerkrachten krijgen de kans om zich te scholen tot Dalton-leerkracht, maar we moeten ze dan ook behouden voor de school. De afgelopen periode zijn er 2 leerkrachten vertrokken kort voor/na het afronden van hun studie.
- In tijden van krimp de school levend en zichtbaar houden, en de Dalton-identiteit blijven uitdragen.
- Tip vanuit de MR: Deel meer Dalton in het Vrijdagblad.

Terug in de tijd....

- De afgelopen jaren hebben veel ouderavonden in het teken gestaan van het Daltononderwijs.
- Toen we een aantal jaar geleden terug moesten van 4 naar 3 groepen, zijn de ouders opgeroepen om als ambassadeur op te treden. Hier hebben ze en-mas gevolg aan gegeven, met als resultaat, dat we binnen 1 schooljaar weer terug konden naar 4 combinatiegroepen en onze leerlingpopulatie inmiddels (4 jaar later) zo gegroeid is, dat er nagedacht wordt over een 5de...
- Al een aantal jaar bestonden het Handboek Dalton en de Schoolgids naast elkaar als zelfstandige documenten, best vreemd eigenlijk als je in beide je beleid, handelen en visie beschrijft. Afgelopen schooljaar hebben Hans (U-Co) en Monique (DaCo) de handen ineengeslagen en zijn gekomen tot een Dalton-schoolgids waar we erg trots op zijn. De Dalton Schoolgids geeft samen met de werkmap: 'Zo werkt de Zuid-Wester' een duidelijk beeld hoe we op de Zuid-Wester Samen Spelen, Samen Werken en Samen Leren!

Blik op de toekomst...

- We zijn begonnen met het aanleggen van een Werkmap: Zo werkt de Zuid-Wester, hierin borgen we alle 'ongeschreven' afspraken op onze school. Zowel op Dalton als onderwijskundig gebied. Het zal een groeidocument zijn.
- De Dalton Schoolgids moet nog voorzien worden van begeleidende, aansprekende foto's. Dit zal nog dit schooljaar gebeuren.
- Bij het realiseren van ons nieuwe gebouw hopen we genoeg inspraak te hebben om onze Daltonidentiteit nog meer zichtbaar te krijgen.

bevindingen visitatieteam

Prima!

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

De leerlingen uit groep 5/6 en 7/8 zijn gevraagd om eens op te schrijven wat ze van onze school vinden. We gebruiken daarbij dezelfde termen als in het visitatieverslag van het team. Duidelijk kwam naar voren dat ze het vooral fijn vinden bij ons op school, en dat ze ook durven aangeven waar het beter kan.

Parels uit de praktijk

- De sfeer op onze school!
- Iedereen kent en helpt elkaar.
- Onze duidelijke taakbrief, zo weet ik altijd wat ik moet doen.
- Dat er boven een werkplek is, daar kan je heel rustig werken zonder lawaai om je heen
- We worden geholpen als ons blokje op vraagteken staat.
- Elkaar tips en tops geven.
- Er wordt niet gepest! We sluiten niet buiten en iedereen mag meedoen.
- We hebben respect voor elkaar en durven ook tegen vrienden te zeggen wat ze beter kunnen doen (tips en tops geven).

Uitdagingen

- Kritischer toezicht op het leerplein en de computerhoek van de juffen en meesters én onszelf.
- Stiller zijn op het leerplein, het is er vaak te onrustig.
- Niet altijd kiezen voor samenwerken; dat is wel gezellig, maar niet altijd handig.
- De taakbrief gebruiken om goed te plannen.

Blik op de toekomst...

- Meer zelf nakijken, beter afkleuren van gehaalde doelen.
- Bij alles wat we klassikaal doen even terugkijken.
- Nog meer reflectie!
- Beter gebruik maken van de computers (geen spelletjes doen als anderen nog taken hebben).

Uit de gesprekken met leerlingen

We hebben gesproken met leerlingen van de leerlingenraad: Tim (groep 6), Doutzen (groep 5), Julian (groep 4), Ivar (groep 8) en Katoo (groep 7). Ze hebben ons verteld hoe de leerlingenraad werkt, dat de leerlingen van groep 3, als een soort stage, om de beurt meedraaien. Er zijn niet echt klassenvergaderingen maar als de leerlingen iets met de klas willen bespreken kunnen ze dat vragen aan juf/meester, het kan terug gekoppeld worden tijdens het eten maar ook bij bv. Nieuwbegrip.

Ze zijn trots op:

- Het zelfstandig werken – we hebben niet altijd instructie nodig
- Het grote schoolplein
- Het kunnen plannen
- Bij pesten/plagen wordt er direct ingegrepen door de juffen/meesters
- KiVa vragenlijst
- Dat iedereen elkaar kent en dat we voor elkaar klaar staan

Wat beter zou kunnen:

- De gang (“is eeuwig terugkomend”), die zou netter kunnen
- Reflectie (in groep 7-8 praten we in een groepje over doel, tijd, hoe het ging en wat de meester kan doen)

Dalton is voor hen:

- Zelfstandig en samen werken
- Plannen
- Andere manieren van lesgeven

De volgende tips willen ze geven:

- Invallers moeten niet zo eigenwijs zijn en beter naar ons luisteren
- Meesters en juffen “moeten dingen loslaten, ze proberen het altijd goed te doen. willen alles tegelijk doen. Ze kunnen beter eerst eens even goed ademen en dan alles stap voor stap doen. ze hebben het al druk genoeg”

Als ze de baas van deze school zouden zijn, dan:

- Willen ze meer extra lessen over die dingen die ze niet begrijpen.
- Willen ze de rekenmethoden aanpassen, deze methoden leert te veel trucjes aan.

We hebben genoten van het gesprek met deze leerlingen.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Veel zaken die aan de orde kwamen zijn verwerkt in dit verslag.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

De organisatiestructuur met units is besproken. De personeelwisselingen, de inzet van personeel. Wij hebben aanbevolen om de dalton coördinator in uren te faciliteren en niet alleen maar in het taakbeleid. Er is gesproken over de aanbevelingen van de vorige visitatie over de huidige onderwijsstand van zaken en enkele stukken zijn nader toegelicht.

Uit de gesprekken met ouders

We hebben gesproken met Marcel, lid van de oudervereniging en kinderen in de groepen 4 en 7; met Mariska, MR lid en kinderen in groep 2 en 4 en met Jan, MR lid en kinderen in groep 2 en 3.

Het was een prettig gesprek met ouders die erg tevreden zijn over de Zuid Wester.

Enkele punten die specifiek aan de orde zijn geweest zijn:

- **Schoolkeuze:**

Een van de ouders heeft heel bewust voor het daltonconcept gekozen, maar bij de rondleiding gaf de rust in school ook een goed gevoel. Een ander heeft bewust gekozen voor deze school nadat het met zijn dochter op een andere school in groep 3 niet goed liep. Wat hem aansprak en aanspreekt is de openheid, de samenwerking met ouders en de tijd die men voor ouders en leerlingen heeft. Voor de derde ouder waren de goede berichten over de school, de aandacht die men voor kinderen heeft en de zelfstandigheid doorslaggevend. Voor allemaal geldt dat men vanaf het begin dat hun kinderen hier op school zitten, zij daar blij mee zijn. Het goede gevoel wat zij bij aanmelding hadden hebben ze nog steeds.

- **Communicatie:**

De communicatie tussen team en ouders is prima. Men kan er op vertrouwen dat als er iets is, ouders geïnformeerd worden. De ouderbetrokkenheid op deze school is ook groot. Binnen de MR wordt de discussie over werkdrukvermindering en het daarvoor te besteden geld binnenkort gevoerd.

- **Dalton:**

Over dalton worden ouders geïnformeerd op de zakelijke ouderavond waar naast het zakelijke deel ook een onderwijsinhoudelijk deel is. Op het vrijdagblad wordt niet apart Dalton vermeld als 'kopje' maar er worden wel dalton-gerelateerde zaken genoemd

- **Werk of verbeterpunten:**

Te kleine lokalen voor grote groepen, maar wellicht zal de nieuwbouw daar een oplossing voor bieden. In het vrijdagmiddagblad zou iets meer specifiek kunnen worden geschreven over de daltonontwikkeling van school en er zou meer aandacht mogen komen voor ICT, mediawijsheid en techniek.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Susanne de Wit, directeur bestuurder stichting de Baasis

Susanne is drie jaar in dienst bij de Stichting en daarmee de langst zittende bestuurder. Dit zegt veel over de hectiek en onrust waarmee deze stichting te maken heeft gehad. Zij heeft ons de geschiedenis van de laatste jaren geschetst.

Een interim bestuurder had voordat Susanne er was een onderzoek ingesteld, waarbij bleek dat er veel wantrouwen was en er een familiecultuur i.p.v. een professionele cultuur heerste binnen de stichting. Het advies om te gaan werken in units heeft Susanne overgenomen. Zij heeft eerst ingezet op het functioneren van de units, het stafbureau en de onderwijsinhoudelijk kant. Na evaluatie met MR, teams en OR heeft met geconcludeerd dat het regionale niet altijd verbindt. Op dit moment zijn er 5 stand alone scholen en 4 combi's van kleine scholen dat zal waarschijnlijk straks naar 7 stand alones en 3 combi's gaan.

De Baasis kiest voor 'Boeiend onderwijs', dat gaat om onderwijs wat niet saai is. Dalton is daar een prachtige vorm van. Het gaat om wat de leerlingen nodig hebben, luister naar de leerlingen en kijk dan welke werkwijze daarbij past. Kernwoorden hierbij zijn:

- Talentontwikkeling
- Eigenaarschap
- Zelfverantwoordelijkheid leerlingen

Van belang is dat men toekomstgericht en bestendig is en dat er rust en continuïteit komt en er maatwerk wordt geboden.

Als wij inbrengen dat het voor de Zuid Wester van belang is dat de Dalton coördinator gefaciliteerd zou moeten worden, geeft Susanne aan dat dit kan uit het schoolbudget van de school. Het bestuur zorgt voor een financiële verdeling waarbij de formatiebasis is 1 fte per 24 leerlingen, daarin worden vakleerkracht en directie niet meegenomen. Ook is er een reservepot voor knelpunten als bijv. een extreme groei. Er is veel autonomie voor de scholen.

Susanne gaf aan dat ze niet anders had verwacht, toen wij vertelden over de licentieverlenging. Zij komt zelf uit het Dalton onderwijs en is zeer tevreden over de ontwikkelingen op de Zuid Wester.

beoordeling

nr	Beoordelingskader	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit - doelmatigheid		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1.	<p>Keuzewerk: we hebben gezien dat jullie grote stappen hebben gezet en de ontwikkeling ook verder willen voortzetten. Wij adviseren: creëer binnen het keuzewerk <u>uitdaging</u>. Hier is winst te halen door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen meer eigenaarschap te geven - Hier meer leerling-gestuurd te werk te gaan - Lege vakjes op de weektaak geeft al mogelijkheden - Laat leerlingen vrij in de keuze hoe lang ze aan iets willen werken
Nr. 2	<p>Verantwoordelijkheid: we zien op jullie school leerlingen die het aan kunnen om meer verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor hun eigen leerproces. Er moet een verschuiving komen van leerkracht-gestuurd naar meer leerling-gestuurd onderwijs.</p> <p>Denk na over hoeveel controle je wilt houden? Is die controle altijd nodig? Creëer ruimte voor eigenaarschap van de leerlingen. (taakbrief, keuzewerk, eigen leerdoelen en ik doelen, reflectie, wil je verder richting gepersonaliseerd leren?)</p>
Nr.	
Nr.	
Nr.	

slotopmerkingen

Wij willen jullie allemaal bedanken voor de goede ontvangst en de fijne dag. We zagen een zeer betrokken team, waarbij ook teamleden aanwezig waren op hun 'niet werk-dag'. Een DaCo die zeer bevlogen is en leerlingen die in staat waren ons alles goed uit te leggen. Dat alles maakte het, voor ons, mogelijk om een goed beeld te krijgen van de praktijk van jullie school.

We wensen jullie allen heel veel plezier en succes met de verdere ontwikkeling van jullie fijne Zuid Wester.

Sjoerdsje Pasma en Lydia Wolbers

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
		24-04-2018

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

Wij hebben de dag positief ervaren; de visiteurs waren oprecht betrokken en fijne critical friends. De door ons aangeboden planning is gevolgd en dat gaf veel rust. De aanwezigheid van Lydia en Sjoerdsje was niet storend, de normale gang van zaken werd niet doorbroken. Hierdoor hebben ze de Zuid-Wester kunnen zien, zoals ze is. De aanbevelingen geven ons het duwtje in de rug dat we nodig hadden. Ze liggen in de lijn der verwachting en sluiten goed aan op hetgeen we al aan het (door)ontwikkelen zijn.

De vlotte terugkoppeling van het verslag (2 dagen na de visitatie al binnen), gaf dat we met een heel prettig gevoel de meivakantie ingingen.

We willen Lydia en Sjoerdsje bedanken namens het team, leerlingen en ouders.

We hebben bij het bespreken van de aanbevelingen besloten dat het handiger is om eerst aanbeveling 2 uit te voeren en dan (als logisch gevolg) aanbeveling 1.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

<p>aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)</p>	<p>Keuzewerk: we hebben gezien dat jullie grote stappen hebben gezet en de ontwikkeling ook verder willen voortzetten. Wij adviseren: creëer binnen het keuzewerk <u>uitdaging</u>. Hier is winst te halen door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen meer eigenaarschap te geven - Hier meer leerling-gestuurd te werk te gaan - Lege vakjes op de weektaak geeft al mogelijkheden - Laat leerlingen vrij in de keuze hoe lang ze aan iets willen werken
<p>actie</p>	<p><u>Probleemsignalering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is te weinig uitdaging binnen ons keuzewerk aanbod <p><u>Onderzoek en ontwerpfase:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team-bijeenkomst 'Verantwoordelijkheid' • N.a.v. teambijeenkomst aanbeveling 2 uitwerken (zie hieronder) • Huidige keuze-aanbod evalueren • Bezoek andere scholen in het kader van keuzewerk • Studenten inzetten om onderzoek te doen naar LL-gestuurd keuzewerk. • Leerlingenraad betrekken bij het implementeren van leerling-gestuurd keuzewerk. <p><u>Afstemming en overleg:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kader bepalen voor LL-gestuurd keuzewerk. (ob/mb/bb) • Wat zijn onze doelen bij eigenaarschap m.b.t. keuzewerk • Balans in aanbod tussen leerling en leerkracht-gestuurd keuzewerk. • Rol van de leerkracht (coachend) tijdens keuzewerk. • Keuzewerk als periodetaak? <p><u>Formele besluitvorming:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij invoering -> structureel tijd inruimen om aan leerling gestuurde keuzetaak te kunnen werken. • Borgen in schooljaarplan '18-'19 en MJP '19 – '23

uitvoerenden	<p><u>Probleemsignalering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Visiteurs (aanbeveling geformuleerd) <p><u>Onderzoek en ontwerpfase:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • DaCo en werkgroep (o.a. met student die onderzoek gaat uitvoeren). <p><u>Afstemming en overleg:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team, studenten en LLR <p><u>Formele besluitvorming:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team <p><u>Implementatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team + LLR <p><u>Evaluatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team + LLR
tijdvak	<p><u>Probleemsignalering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedaan in dit verslag <p><u>Onderzoek en ontwerpfase:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jan/Feb 2019 (gebruikmaken van ervaringen bij aanbeveling 2) <p><u>Afstemming en overleg:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mrt/April 2019 <p><u>Formele besluitvorming:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mei 2019 <p><u>Implementatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Juni-Okt 2019 <p><u>Evaluatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nov/Dec 2019
scholing/ externe ondersteuning	<p><u>Expertise van andere scholen inzetten door:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezoeken van de regiomiddag op 30 mei (keuzewerk in de bovenbouw). • Bezoeken van scholen n.a.v. de regiomiddag. <p><u>Collegiale consultatie door DaCo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tijdens implementatie fase. <p><u>Externe ondersteuning:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Binnen de regio expertise zoeken om met het team een start te maken. (Christa Bentum?)
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> • We koppelen deze aanbeveling aan de volgende doelen zoals genoemd in het document Blik op de Toekomst: <ul style="list-style-type: none"> ○ Doel V3, met ondersteuning van doel V2, Z1, Z2, S1, S3, R2, R3, E2, E3 en B1.

<p>aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverlag)</p>	<p>Verantwoordelijkheid: We zien op jullie school leerlingen die het aan kunnen om meer verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor hun eigen leerproces. Er moet een verschuiving komen van leerkracht-gestuurd naar meer leerling-gestuurd onderwijs. Denk na over hoeveel controle je wilt houden? Is die controle altijd nodig? Creëer ruimte voor eigenaarschap van de leerlingen. (taakbrief, keuzewerk, eigen leerdoelen en ik doelen, reflectie, wil je verder richting gepersonaliseerd leren?)</p>
<p>actie</p>	<p><u>Probleemsignalering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nog teveel leerkracht-gestuurd onderwijs op de ZW. <p><u>Onderzoek en ontwerpfase:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team-bijeenkomst 'Verantwoordelijkheid' • N.a.v. teambijeenkomst eerst aanbeveling 2 uitwerken, daarna aanbeveling 1 (zie hierboven) • Literatuurstudie naar het proces leerkracht -> leerling gestuurd (student?) • Waar liggen onze grenzen, hoeveel controle willen we houden? <p><u>Afstemming en overleg:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadenken over de inrichting van het nieuwe gebouw. • Ontwikkelingslijn zelfstandigheid aanpassen aan leerling gestuurd onderwijs. (ob/mb/bb) <p><u>Formele besluitvorming:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgen in schooljaarplan '18-'19 en MJP '19 – '23 • Besluiten om LL gestuurd onderwijs te beginnen bij keuzewerk (aanbeveling 1) • Starten met onderzoek en ontwerpfase aanbeveling 1. <p><u>Implementatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit kan pas na formele besluitvorming van aanbeveling 2, vanaf dat moment gaan de aanbevelingen samen verder.
<p>uitvoerenden</p>	<p><u>Probleemsignalering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Visiteurs (aanbeveling geformuleerd) <p><u>Onderzoek en ontwerpfase:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • DaCo en werkgroep (eventueel met student die onderzoek gaat uitvoeren). <p><u>Afstemming en overleg:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team, studenten <p><u>Formele besluitvorming:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team <p><u>Implementatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team <p><u>Evaluatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Team

tijdvak	<u>Probleemsignalering:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gedaan in dit verslag <u>Onderzoek en ontwerpfase:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Sept/Okt 2018 <u>Afstemming en overleg:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Nov/Dec 2018 <u>Formele besluitvorming:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Jan/Feb 2019 <u>Implementatie:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Juni-Okt 2019 <u>Evaluatie:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Nov/Dec 2019
scholing/ externe ondersteuning	<u>Expertise van andere scholen inzetten door:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Bezoeken van scholen met hoge mate van leerlinggestuurd onderwijs (via NDV-regio Drenthe?). <u>Collegiale consultatie door DaCo:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Tijdens implementatie fase. <u>Externe ondersteuning:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Binnen de regio expertise zoeken om met het team een start te maken. (Christa Bentum?)
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> • Het kan zijn dat we in het schooljaar 2018/2019 al vlot starten met een werkgroep Nieuwbouw. Het is belangrijk om dan al een visie te hebben m.b.t. de Dalton mogelijkheden die we in het nieuwe gebouw willen! • We koppelen deze aanbeveling aan de volgende doelen, zoals genoemd in het document Blik op de Toekomst: <ul style="list-style-type: none"> ○ Doel V3, met ondersteuning van doel V2, Z1, Z2, S1, S3, R2, R3, E2, E3 en B1

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

naam	functie	handtekening	datum
	directeur		
	visitatievoorzitter		05-06-2018

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.